

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kolláth Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal /1024 Budapest, Keleti K. u. 24./ - mint a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központjának jogutódja - alperes ellen vadászterület határának megállapítása tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - melybe az alperes pernyertességének érdekében a dr. Varga István ügyvéd által képviselt beavatkozó beavatkozott - a Békés Megyei Bíróság 2010. április 8. napján kelt 1.K.23.011/2010/8. számú jogerős ítélete ellen az alperesi beavatkozó által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Békés Megyei Bíróság 1.K.23.011/2010/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság az alperesi beavatkozót, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 /harmincezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal a 13.04/268-21/2008. számú, 2008. május 26. napján kelt határozatával a felperes által vadászterület-határ kijelölésére, valamint földtulajdonosi közös képviselő nyilvántartásba vételére beadott kérelmét elutasította.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2008. augusztus 6. napján kelt 04.3/1303-1/2008. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot - az indokolás részbeni megváltoztatásával - helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését, a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését kérte.

A megyei bíróság a 2009. január 22. napján kelt 6.K.23.205/2008/8. számú ítéletével a keresetnek helyt adott, és az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte.

Az alperes és az alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelemmel támadta a jogerős ítéletet, amelynek elbírálása során a Legfelsőbb Bíróság a 2010. január 5. napján kelt Kfv.III.37.314/2009/7. számú végzésével a megyei bíróság 1.K.23.205/2008/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes a kereseti kérelmét változatlan formában fenntartotta.

Hivatkozott az általa már korábban csatolt okiratokra, amelyek - álláspontja szerint - egyértelműen bizonyítják, hogy a sárgagáti út, mint földút nyomvonala, és a 0216 hrsz-ú közút nyomvonala nem egyezik egymással.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a határleírásban a „sárgagáti út mentén” kifejezést használta, annak jelentéstartalma a Magyar Értelmező Kéziszótárban foglaltak szerint nem egyezik az alperesi értelmezéssel, vagyis a határvonal sem a sárgagáti földúton, sem a 0216 hrsz-ú közúton nem fut, hanem az út mentén, ami gyakorlatban a Bélmegyer-Mezőberény közigazgatási határvonalat jelöli. A területről fényképfelvételeket is csatolt.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte, és az alperes 04.3/1303-1/2008. számú határozatát - az elsőfokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezte, az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte.

Ítéletének indokolásában a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény /a továbbiakban: Vtv./ 14. § /1/ bekezdésére, /2/ bekezdés g/ pontjára hivatkozással kifejtette, hogy a becsatolt okiratokból megállapítható, hogy a hirdetményhez csatolt határleírás a következőt tartalmazta: „... a határ a hosszúfoki főcsatorna és a helyileg ún. sárgagáti csatorna (térkép szerint: hosszúfok-okányi-főcsatorna) kereszteződésétől észak-észak-keleti irányban halad, a sárgagáti csatornával párhuzamosan, annak nyugati oldalán párhuzamosan futó sárgagáti földút mentén, míg el nem éri a sárgagáti-büngösi főcsatorna kereszteződését...”.

A megyei bíróság a felek által becsatolt bizonyítékok összevetése

alapján tényként állapította meg, hogy a sárgagáti földút elnevezésű út 2003-ban részben aszfalt-burkolatot kapott, és teljes egészében Mezőberény közigazgatási területén található.

A beavatkozó által az utolsó tárgyaláson becsatolt igazságügyi szakértői véleményből - amely ugyan a beavatkozó előadásának tekinthető, de teljes egészében tartalmát tekintve alátámasztja a közhiteles földhivatali nyilvántartásokból nyerhető adatokat - megállapítható, hogy az aszfaltozott út mellett, az ún. padkán Mezőberény-Bélmegyer közigazgatási határáig további, a földhivatali nyilvántartás szerinti közel 7000 m²-nyi terület található, 3 km hosszúságban.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy miután a becsatolt térképek, az ortofotók, a földhivatali igazolások és a beavatkozó által benyújtott igazságügyi szakértői vélemény a fenti megállapításokat teljes egészében alátámasztották, a megyei bíróság nem tartotta szükségesnek helyszíni tárgyalás tartását, különös tekintettel arra, hogy mindkét fél csatolt fényképfelvételeket a területről, és a szakértő által megállapítottakon túl a bíróság sem tudott volna a helyszíni tárgyalás keretében egyéb megállapítást tenni.

Valamennyi becsatolt bizonyítékkal szemben áll a Bélmegyeri Jegyző által tett nyilatkozat a sárgagáti földút vonatkozásában; arra tekintettel azonban, hogy az ellentétes a földhivatali közhiteles nyilvántartásokból nyerhető adatokkal, és a közhiteles nyilvántartásokban szereplő térképekkel, a megyei bíróság ezen bizonyítékot nem fogadta el ítélezése alapjául.

Megjegyezte, hogy a jegyző nyilatkozata önmagában nem alkalmas bizonyíték a közhiteles nyilvántartásokban szereplő adatok és a térképen ábrázoltak megdöntésére.

A megyei bíróság ezt meghaladóan vizsgálat tárgyává tette, hogy a földtulajdonosi gyűlés összehívásának szabályszerűségét mennyiben érinti az a megállapítás, hogy a hirdetményben szereplő sárgagáti földút részben azonos a mezőberényi közigazgatási területen vezető aszfaltozott úttal.

A megyei bíróság álláspontja az volt, hogy a földtulajdonosi gyűlés szabályszerűségét nem befolyásolja a földutak és az aszfaltút tekintetében tett megállapítás. Tekintettel arra, hogy a hirdetmény szöveges leírásában a vadászterület dél-nyugati határát úgy jelölte meg a felperes által képviselt földtulajdonosi közösség, hogy az a sárgagáti csatornával párhuzamosan, annak nyugati oldalával párhuzamosan futó sárgagáti földút mentén található. A sárgagáti csatorna - a felek által sem vitatottan - Bélmegyer közigazgatási területéhez tartozik, annak partjával egyetemben, egészen a Mezőberény-Bélmegyer közigazgatási határig, ahogy ez a beavatkozó által becsatolt szakértői vélemény 4. számú mellékletéből is jól látható.

A megyei bíróság szükségesnek tartotta értelmezni a „sárgagáti földút mentén” kifejezést, tekintettel arra, hogy a sárgagáti földút és a mezőberényi közigazgatási területen elhelyezkedő aszfaltozott út részben azonos; így megállapítást igényelt, hogy az út mentén lévő terület érinthet-e mezőberényi közigazgatási területet.

A megyei bíróság - a felperessel egyezően - a „mentén” kifejezés használatakor a Magyar Értelmező Kéziszótárban rögzített, általánosan elfogadható jelentést használta. Eszerint a „mente” többek között jelenti némely természeti alakulat vagy tárgy mellett, vele egy irányban való haladást, pl. a part mentén, vagy mentében, az út mentén.

A megyei bíróság álláspontja szerint az alperesi határozat megfogalmazása nem azonos a hirdetmény szöveges leírásával, azt nem helyesen idézi.

A vadászterület hirdetményi szöveges leírása „a sárgagáti földút mentén” kifejezést használja, nem a sárgagáti földúton haladó határról beszél, semmiképpen nem a sárgagáti földút középvonalán haladó határról.

Az alperes azon hivatkozása, hogy a „mentén” kifejezés - tekintettel arra, hogy nincs meghatározva, hogy a határ az út bal, vagy jobb oldalán húzódik, csak az út középvonalát jelentheti, már a tárgyaláson tett magyarázat; azt nem tartalmazza sem az elsőfokú, sem az alperesi határozat. Ez azonban önmagában nem tenné ezen indokolást elfogadhatatlanná, de a megyei bíróság álláspontja az volt, hogy a „mentén” kifejezésnek egyértelműen az út középvonalára eső, határkénti értelmezése semmilyen más adattal nem támasztható alá, ezért ez az alperesi hivatkozás nem fogadható el.

A megyei bíróság megítélése szerint, amennyiben az alperes úgy értékelte, hogy a határleírás nem megfelelő, az egyedi azonosításra alkalmatlan, úgy ezzel kellett volna megindokolnia határozatát; azonban az alperes sem határozataiban, sem a tárgyaláson erre nem hivatkozott.

Tekintettel arra, hogy ilyen hivatkozás nem történt, és a határvonalnak az út közepén való elhelyezése részéről semmilyen adattal alá nem támasztott, a megyei bíróság ezt nem tudta ítélezése alapjául elfogadni.

A megyei bíróság megítélése szerint a 0216 hrsz-ú, Mezőberény közigazgatási területen fekvő út mentén elhelyezkedő közigazgatási határ is megfelel az „út mentén” kifejezésnek és tekinthető a vadászterület határának - mint ahogy a Vadásztársaság és a felperes által képviselt vadásztársaság megállapodásából - a földhivatalhoz bejelentett vadászterületek megjelöléséből erre lehet egyértelműen következtetni, vagyis arra, hogy a felperesek szándéka erre irányult.

Utalt arra a megyei bíróság, hogy az alperes a „mentén” kifejezést a Köröstarcsai Vadásztársaság esetében jogerős határozatban határleírásként elfogadta, és annak egyedi azonosításra alkalmas voltát a felperes esetében sem kifogásolta.

A Vadásztársaság esetében hozott jogerős határozatban az alperes nem állapította meg, hogy ez a határvonal kizárólag a mezőberényi közigazgatási területen futó út középvonalát, vagy az út melletti, mezőberényi közigazgatási területhez tartozó útpadkát érinti, azon halad; ezért ilyen megállapítást a felperes esetében sem tehet.

A megyei bíróság nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy teljességgel figyelmen kívül hagyandó a Békés Megyei Földhivatal által igazolt vadászterületi kimutatás, mivel a vadászterületek meghatározása nem a földhivatal, hanem az alperes hatáskörébe tartozik.

A megyei bíróság álláspontja szerint a vadászterületek határának meghatározása valóban az alperes hatáskörébe tartozó kérdés, azonban a Békés Megyei Földhivatal nyilvántartása - amely közhiteles adatokat tartalmaz - arról mindenképpen tájékoztatást ad, hogy mezőberényi közigazgatási terület nem szerepel a vadászterületben. Amennyiben pedig nem szerepel, akkor nem is mondható ki, hogy az „út mentén” kifejezés úgy értendő, hogy az mezőberényi közigazgatási területen halad, akár az aszfaltozott út közepén, akár az aszfaltozott út melletti mezőberényi közigazgatási területhez tartozó füves területen, mert a felek szándéka nem erre irányult.

Valamennyi adat együttes mérlegeléséből a megyei bíróság megállapította, hogy a felperesi tulajdonosi közösség szándéka szerint a vadászterület határa nem lehet más, mint a sárgagáti csatornával párhuzamosan haladó, a sárgagáti földút aszfaltozott út mentén nem Mezőberény közigazgatási területen haladó vadászterület-határ nyilvántartásba vétele.

Mivel mezőberényi földterületet nem érint a vadászterület, ezért Mezőberény Város Önkormányzata hirdetőtábláján a hirdetményt közzétenni nem kellett.

A megyei bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az összehívott földtulajdonosi gyűlés teljes egészében szabályszerűnek minősült, ezért az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte.

A jogerős ítélet ellen az alperesi beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § /1/ bekezdését, továbbá ellentétben áll a Vtv. 8. §-ának

rendelkezéseivel.

Kifogásolta, hogy a megyei bíróság mind a Legfelsőbb Bíróság új eljárásra utasító iránymutatásától eltérően, mind pedig a korábbi fő vitás kérdés, a sárgagáti út elhelyezkedése kérdésének tisztázásától - mint súlyponti kérdéstől - eltérően olyan ítéletet hozott, amely már a megismételt eljárást megelőző, ún. alapeljárásban is meghozható lett volna.

Álláspontja szerint tévedett a megyei bíróság abban, hogy a sárgagáti utat mint földrajzi kifejezést vette figyelembe, holott a rendelkezésre álló szakértői vélemény szerint is csak azt állapította meg, hogy ez a „sárgagáti földút” csakis a hrsz-ú út lehet, de mindenképpen annak területébe esik.

Állította, hogy a sárgagáti földút a hrsz-ú út része, azonban azon belül a területe, kiterjedése bizonytalan.

Elképzelhető tehát, hogy amennyiben a sárgagáti utat határpontnak jelöljük meg, úgy lehetséges, hogy a mellette lévő terület még a hrsz-ú út (nem pedig a hrsz-ú csatorna), ami a mezőberényi közigazgatási határ része, vagyis ezen hrsz-ú út egy része a sárgagáti földút és a bélmegyeri-mezőberényi közigazgatási határ között van.

A földrajzilag meghatározható megjelölés a helyrajzi szám, míg a sárgagáti út területe ezen belül bizonytalan, így ehhez határt igazítani azért nem lehet, mert elképzelhető olyan pontja a hrsz-ú útnak, amely a sárgagáti földút és a csatorna között helyezkedik el.

Ezt a megyei bíróság nem tisztázta, holott mind a helyszíni szemle, mind a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány megtételre került.

Az alperesi beavatkozó álláspontja szerint a felperes bizonyítást ebben a körben sem ajánlott fel, így a bizonytalanság következményeit neki kell viselnie.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság korábbi eseti döntésére, amely szerint a vadászterületek határát beazonosításra alkalmas módon kell megjelölni. E követelmény nem teljesül, ha a vadászterület leírása pontatlan, vagy nem létező adatokat tartalmaz.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

Az alperesi beavatkozó kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság ezúttal megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

A Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

Az általánosan kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint a megyei bíróság - a korábbi legfelsőbb bírósági hatályon kívül helyező végzésben adott iránymutatásnak megfelelően - az ügy elbírálásához, az alperesi határozatok jogszerűségének megítéléséhez szükséges mértékben feltárta a tényállást, a rendelkezésére álló bizonyítékokat egymással összevetette, azokat részletesen értékelte és mérlegelte, az ebből levont jogi következtetése helytálló és megalapozottnak minősül.

A Legfelsőbb Bíróság nem észlelt sem okszerűtlen, sem logikai ellentmondást tartalmazó megállapítást, így a megyei bíróság mérlegelési tevékenységének felülmérlegelésére jogszabályi alapja nem volt.

Az alperesi beavatkozó által a felülvizsgálati kérelemben megsértettként megjelölt Vtv. 8. § /1/ bekezdés az a/-c/ pontjaiban azt határozza meg, hogy mi minősül vadászterületnek.

A Vtv. 8. § /2/ bekezdése pedig a/-h/ pontjaiban azt rögzíti, hogy mi nem minősül vadászterületnek.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság a jogerős ítélet meghozatala során ezen törvényi rendelkezést nem alkalmazta - alkalmaznia sem kellett -, így azt meg sem sérthette.

A megyei bíróság a Pp. 221. § /1/ bekezdésének megfelelően részletesen megokolta jogerős ítéletének indokolásában, hogy mely bizonyítékok alapján, és milyen okból találta az alperesi határozatokat jogszabálysértőnek, kifejtette az ezzel kapcsolatos álláspontját is; a Legfelsőbb Bíróság osztotta ezen jogi okfejtésben foglaltakat.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság az alperesi beavatkozót a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése és 83. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére az alperesi beavatkozó a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2011. június 8.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Patyi András sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő